

съ хендекъ (ровъ). *Л. 175.* А во петок-отъ аберь му дошолъ, На войска д' одить ендекъ да конать. *М. 66.*

Хергелё* *с. с.* табунъ: Друга заранъ рано си той искараваше хергелета, пакъ тѣзи заранъ види са да са е пооспалъ, като чилиакъ. *Зк. 18. ср. ергеле.*

Херетизмо *с. с.* поѣщеніе, визитъ (*син. чиститяваніе*). *Л. Д. 1869 р. 123.*

Херувикó *с. с.* Херувимская пѣснь въ литургіи: „Даскаль-тъ“ трѣбваше и въ черковѣ да пѣе херувико и кѣнонико-то всякога на грѣцкый. *ib. р. 160.*

Хесапъ* (*haceb, hysb, hasb s. a. 1. Quantité, mesure, valeur. 2. Nombre. 3. Voie, manière, suivant. 4. Mérite personnel*) *с. м.* разсѣтъ: Направи ми хесапътъ и дайте ми паритѣ да си вървя. *Зк. 84.* Хесапъ да давашъ (*Rechenschaft geben*)—на судията тамъ надъ звѣздитѣ. *Рш. 106.* Да собирамъ, моме, берикет-отъ, мило, Да напълнамъ, моме, големи амбари; Дуръ да допѣтъ, моме, хесепъ ке те земамъ, Ке собирамъ, моме, многу грозю, мило. *М. 566.* Тряба да арчимъ съ есапъ (*разсѣтливо*)—Ще си кѣпа конъ, ако намѣра нѣкой на есапъ (*сходнѣ*)—Дръжъ есапъ (*веду счетъ*).—Да си видимъ есапа съ нѣкого (*сочтемся*) (*въ прямомъ и переносномъ смѣст*).—Ако е баща по хесапъ е (по пѣрлика да е). Дѣте-то, кога-то го бѣе баща му, пыта: „Защо мя бѣешъ?“—Защо-то съмъ ти баща, казва баща-та.—„Ако си ми баща по хесапъ да ми си“. *Ч. 126.* Ако е кумъ по хесапъ да е: кръстилъ ми е дѣте, изѣлъ ми е прасе. *Ч. 126.*

Хесапчія* *с. м.* разсѣтливый: Въ осмый-тъ день, или по-напрѣдъ, баба-та отива въ черковѣ съсъ дѣте-то, майка-та излиза подиръ неж и брои пары въ рѣдѣ-тѣ си,—за да стане дѣте-то хесапчія. *Ч. 49.*

Хесапъ* *ил. дл.* разсѣтываю: Кой-то хесапи добръ, той ще намери, че едно пилѣ—псипаща си. *Л. Д. 75 р. 85.* У насъ полза-та отъ врѣме-то не са хесапи никакъ. *ib. 76 р. 70.* Той знае да (х)есапи (*онъ умѣтъ считатъ*).

Хесемѣтъ* *с. м.* бирка (?): Днесъ хора-та не пишпѣтъ вече трѣговскы-ты си и домашни-ты си работы съ хесемета, нъ всяко нѣчто бѣлѣ-жять и дръжять на рядовны тевтеры. *Л. Д. 69 р. 175. ср. работъ.*

Хижа *с. ж.* хижина: Овчарска хыжа всякому пѣтнику ъ отворена. Тамъ всякы нахожда пзобилие хлѣба, млѣка и сирания безъ никакъж заплащъ. *Пк. 135. *)* Каинъ направилъ на свои-тѣ поля за себе и за дѣца-та си просты хыжи изъ землѣ или изъ прѣтье. *Л. 3.*

Хизмекѣринъ *с. м.* **Хизмекяръ** *с. м.* **Хизмекярка** *с. ж.* прислуживающій—ая, слуга: Ние припознаваме гнусотпи-тѣ на хизме-